

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

JONSTRUPBOGEN

45DE BIND

1 9 6 8

REDIGERET AF BØRGE HJERMOV

KØBENHAVN

JONSTRUPSAMFUNDETS FORLAG · WILH. THOMSEN

ØRDRUPHØJVEJ 24 · 2920 CHARLOTTENLUND

1968

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
G. & J. Winckler-Carlsen: 10 år efter	3
P. M. Hansen: Dimissionstale 9. juni 1967	19
Stævne på Jonstrup	27
V. Hellested: Formandsberetning	30
Redaktørens beretning	36
Valg	37
Stenen i Jonstrupvang	38
Kaj Viderø: In memoriam	41
Leif Rasmussen: Årets gang på Jonstrup	42
Dimittender 1967	45
Regnskab	47
Jonstrupsamfundets styrelse	47

10 ÅR EFTER

Denne artikels overskrift er et blikfang, og hvis associationerne skulle sige Alexandre Dumas eller De tre Musketerer, vil læseren skuffes slemt. Det er såmænd bare jubilæumsår i år. Det er ti år siden, årgang 1957 forlod seminariet. Klassen har i og for sig aldrig forsømt nogen lejlighed til at samles til gilde i seminarietiden — vær der ingen officiel lejlighed til at holde fest, kunne der altid findes en uofficiel, f. eks. Farmands (Laustsens) og Gottwalds fælles 36-årige fødselsdag (i gennemsnit). Et 10-års jubilæum er en yderst officiel årsag til at samles, og det gjorde vi så, grundlovsdag den 5. juni 1967 på det »nye« Jonstrup statsseminarium. 19 ud af 25 var mødt for at se, hvor meget hår kan gråne og taljer forøges på 10 år.

Vi havde faktisk ventet ustandselig at høre sætningen: »Kan du huske?«, men hvor mærkeligt det end lyder, var der kun spredte tilløb til tilbageblik. Vi befandt os i nuet, snakkede løst og fast og det daglige arbejde og kunne sikkert have fortsat en halv dag mere, hvis tiden havde tilladt det. Enten er vi fuldt optaget af vort daglige job, hvad man selvfølgelig må håbe, eller også har glemselen allerede draget sit slør over fortiden. Skulle det sidste være tilfældet, må det være en trøst, at alderen som regel bringer ting frem i hukommelsen, som man for længst troede var glemt.

Når vi ikke ved stævnet snakkede minder, var det ikke, fordi vor seminarietid var fattig på oplevelser, men fordi det at være lærer i dag er et så krævende arbejde, at den proces, der førte til, at vi blev lærere, glider lidt i baggrunden. Men for at seminarietiden ikke helt skal gå i glemmebogen, vil vi forsøge at lægge en mosaik, der viser, hvordan vi følte det at være elever på Jonstrup i en periode, der bragte store omvæltninger i seminariets ydre forhold. I årbogen har perioden med seminariets flytning til Lundtofte flere gange været beskrevet, men aldrig

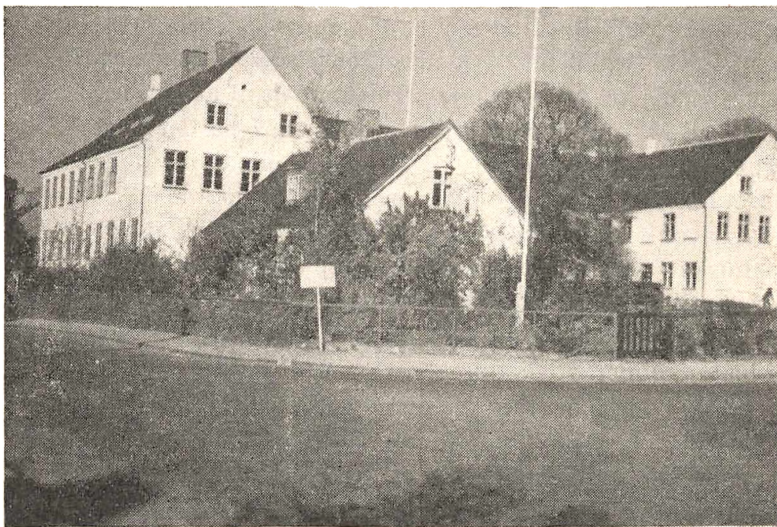
set med seminarieelevernes øjne. Det er det, vi her vil forsøge at gøre.

I juni 1952 modtog vi, d.v.s. de, der skulle begynde i præparandklassen, et brev med følgende ordlyd:

»Det meddeles Dem herved, at De er blevet optaget som elev i Seminariets præparandklasse. Undervisningen begynder mandag den 1. september kl. 10, hvor der vil blive givet meddelelse om lærebøger.

De bedes inden 8 dage skriftligt meddele, om De agter at begynde læsningen.

sign. A. Morville

Det gamle Jonstrup.

Altså mødte vi. En del af os havde allerede stiftet bekendtskab med Jonstrup by i forvejen, nemlig under jagten på værelser, hvis priser nutidens studerende sikkert vil finde utopiske, men som for vort budget kunne være belastende nok: 30 kr. for et værelse og 130 for kosten på fru Svendsens pensionat, begge dele pr. måned.

Seminariets elevtal var allerede dengang så stort, at kollegiet ikke kunne rumme alle, og derfor havde flere villaejere i nær-

heden oprettet miniature-kollegier, idet de udlejede 2—3—4 værelser til seminarieelever. Ofte boede man tæt, på små lofts-værelser med fælles kogeplade og »badeværelse«. Vi var nær på hinanden, både legemligt og åndeligt, men det betød, at man lærte hinanden at kende og fik slebet de skarpe kanter af, — dem var der simpelt hen ikke plads til.

Det var faktisk hårde vilkår for unge mennesker på 17—18 år. Mange af os kom lige fra mors kødgryder. Vi lærte en del af livet at kende, og ikke altid på den blideste måde. Mon ikke en lille klokke vil ringe i baghovedet på mange, når de læser navne som: Olympen, Saxholm, Jonstrupvang o.s.v.

Fru Svendsens pensionat var en sag for sig. Rørende billigt, som sagt. I prisen var inkluderet morgenmad, frokost, aftensmad og aftenkaffe. De stakler, som var på selvforplejning, gik glip af fru Svendsens kokekunst og venlighed. Hun var i sandhed »madmor«, også med tryk på mor.

Pensionærerne blev — undskyld udtrykket — sammenspiste. Vi opnåede færdigheder, som har gavnet os senere i livet. Ekberg f. eks. kunne — oven i købet med venstre hånd — skumme en terrin kærnemælkssuppe for alle rosiner i én håndbevægelse, på de dage hvor han fik lov til at tage først. Det kunststykke var svært at gøre ham efter, mange lærte det aldrig.

Livet for en præparand var dog ikke bare kærnemælkssuppe med rosiner. Undervisningstiden var hård på flere måder. Der var stadig åbent for »pigen fra gryden og manden fra ploven«, og det betød, at det faglige nok kunne volde visse vanskeligheder. Vi vidste, at der kun kunne optages et begrænset antal elever i første klasse. Vi var 24 i klassen, og vi kunne regne med, at kun omkring halvdelen ville slippe gennem nåleøjet. Dette gjorde især sidste halvdel af skoleåret til et ræs, også fordi vi ikke var i stand til at vurdere vore egne evner, havde dårlige arbejdsvaner og var ude af stand til at skelne væsentligt fra uvæsentligt i lærebogsstoffet. Vi kunne den gang flere årstal på historiske begivenheder, end nogen af os vil få brug for resten af tilværelsen. I dag, hvor debatten om moderne undervisning også omfatter en nyvurdering af stoffets omfang og formålstjenlighed, er det uden beklagelse, at man ser præparandklassen afløst af HF-uddannelsen.

Muntre minder knytter sig heldigvis til alle klassetrin. Lærerne præger dagligdagen, både ved deres undervisning og væremåde. Farmand er nok den lærer, der længst vil stå i hukommelsen. Hans specielle jargon blev flittigt kopieret i tide og utide:

»Nå, kales!«, »... med bugen parallelt med jordskorpen«, »lad skamrødmen farve Deres kinder«, »Deres hjerne er et vakuum, hvilket betyder tomrum, absolut tomrum!« Lignende injurier blev serveret med slagfærdighed og et lune, som fik alle til at overgive sig. Vi lærte hurtigt, hvornår han ønskede, at der skulle arbejdes, og hvornår vi godt kunne slappe lidt af.

Wolffsen hersede med os i regning indtil 1. del. Regneproblemer er ofte noget hverdagsfjerne. Vi gravede grøfter og fyldte dem til igen, ridende på veksler. Når vi mødtes uden for undervisningstiden, hed det ofte på syngende bornholmsk: »Forlæng og forkort, og gør ved, hvad De vil!«.

Vi havde også Wolffsen i tegning, som faget dengang hed, og skrivning, hvor vi lærte inspektør Bentzon-system, med smalle bogstaver.

Wolffsen havde hvervet med at udfylde de afgående klassers eksamensbeviser, og hans evner for kalligrafi har ofte gjort en mindre pæn karakter i hvert fald pæn at skue.

Enkegaard smittede os med sin store energi og oplagthed. Vi lagde virkelig følelse i stemmen, når vi sang skalaer på teksten: »vyn-vyn-vyn,« eller »grønkål-grønkål«.

Fritagelse for sang og musik var kun forbeholdt de få, som stædigt kunne synge: »Jeg elsker de grønne lunde« på samme tone. Havde fritagelseskriteriet været lidt mildere, havde musik- og sangeksamensdagen sikkert ikke været sådan en publikumssucces, som den vitterligt var.

Optagelsesprøven d. 24.—25.—26. juni 1953 står for mange af os som en af de mest spændende og tragiske oplevelser i seminarietiden, lærereksamen medregnet. Det at være til eksamen betød ikke så meget. For mange af os var seminarietiden jo blot en fortsættelse af skoletiden. Men vi var unge og havde planlagt en fremtid som skolelærere. Skulle denne fremtid nu laves helt om, eller ville man være »heldig« og slippe igennem? Kan neglebidning i fremskreden alder skyldes sjælelige ople-

velser i ungdomsårene? Skulle man sige farvel til sin sidekammerat?

12 af os gjorde det. —

Vi sad i dagligstuen efter prøven og ventede dommen. De, der ikke havde klaret den, blev hentet op til kontoret. De andre blev tilbage. Helge lå på ryggen på sofaen og røg cigaretter. »Kommer de efter mig,« sagde han, »springer jeg ud af vinduet og løber min vej.«

— De kom ikke efter ham.

Tiden som »larver« var nu overstået, og »lærerspirerne« var begyndt at vokse op. Det første stykke tid gik med at se de nye medlemmer i klassen an. Det viste sig hurtigt at være flinke fyre og »fyr-inder«; det bør erindres, at damer på seminariet endnu var et nyt begreb, studenterlinien blev den første til at dimittere kvindelige lærere fra Jonstrup. Normalklassen året før vores klasse udklækkede de første piger med 4-årig uddannelse fra Jonstrup. Det så højt besungne mandssamfund havde fået sit grundskud. Vi var ikke kede af det. Mange tog »3. del« før »2. del«. Seminariet i dag bør være sig sit ansvar bevidst som ægteskabsbureau.

Det daglige liv i 1. kl. 1953/54 fik efter den hektiske præp.-tid et forklaret skær af ro og tryghed. Vi travede ture i omegnen med Hauch, nød solen i frikvartererne på den store græsplæne under linden, med udsigten til »Krabbe-drengen«, eller sad i borggården, dog i nogen utryghed for vandbomber fra kollegiefløjens vinduer.

De ældste klasser holdt meget værdigt på deres selvfabrikerede rettigheder, hvilket vi selv i øvrigt forbavsende hurtigt overtog, da vi selv rykkede opad på rangstigen. Der var ikke grænser for, hvor megen ringeagt der kunne lægges i ordet: »Spire«. — Det var dog kun den ydre facon, som vi hurtigt lærte at gennemskue.

Spirekampen dannede indledningen til den lange række af »prøvelser«, som vi skulle igennem. inden den virkelige optagelse på seminariet. De prøver, lærerne afholdt, regnedes ikke for noget, nej, det var Frederiksdalturen, der afgjorde, om man var skikket til lærergerningen. Vi fandt os godmodigt i alskens spas fra de ældre elevs side i fortrøstning om, at vores tur

Spirekamp.

såmænd også kom engang. Ønskebøgen skulle rammes med tre sten, synderne skulle afvaskes i det mest mudrede skovsøvand, der kunne opdrives. »Store Niels« skulle slæbes ved mindstestenen ved Øjet. Der var i øvrigt fremskaffet en »Nielsine« til det svage køn. Ved Fiskebæk skulle klassens samlede længde måles på den lange bådebro, men da den var nytjæret, fik vi allernådigst lov til at tage målet i favnstilling, eller hvad det nu hedder i gymnastiksproget.

Nå, vi kom igennem det og fik ved »Dus-festen« lov til at stryge det formelle »De« ved tiltale til ældre elever. Det havde vi nu gjort forlængst, i øvrigt til disse elevers retfærdige harme.

»Talepædagogens« undersøgelse af de nye elever var et kapitel, som ikke må gå i glemmebogen. Den virkelige talepædagogisk funktion var naturligt nok at hjælpe dem, der havde talevanskeligheder. Men hans ankomst til seminariet blev gerne foregribet af de ældre elever, helst en, vi ikke kendte udseendet af alt for godt. Her må forøvrigt være alle muligheder til stede på det nuværende seminarium. »Undersøgelsen« blev foretaget i festsalen oven over gymnastiksalen. Man blev lukket ind ad

Vandrehallen på det gamle Jonstrup.

hovedindgangen og ud gennem branddøren til kollegieafdelingen efter konsultationen hos »pædagogen«, der var udstyret med stetoskop, båndoptager og megafon. Denne megafon spillede den vigtigste rolle, idet mundstykket var sværtet med kønrøg, som forårsagede megen moro blandt tilskuerne ved udgangsdøren, til »ofrets« store forundring. Vore glæder var få og simple, men aldrig ondsksfulde.

Et af årets højdepunkter var lejrskolen på Dueodde. Under ledelse af Lindberg og Hauch's efterfølger, Hastrup, havde vi en uforglemmelig uge med dejlige ture i en skøn natur. Mens gederamsen blomstrede, blev klassen rystet sammen til en helhed. Morgengymnastikken stod ikke helt mål med Gymnastik Moderne, men fjernede støvet fra soveposerne. Bjørn lærte at vaske op, vi tog bundprøver af Øle-å, »hjalp« Snogebæks fiskere på natligt sildefiskeri i vindstyrke 4, holdt Christiansø's beboere vågne under dansemik på »Månen« og havde det dejligt.

Ungdommens Uddannelsesfond eksisterede ikke i vor tid. Var forældrenes skattepligtige indtægt under en vis størrelse, kunne man få statsunderstøttelse, der uddeltes 2 gange om året med voksende beløb, afhængig af klassetrinet. Alligevel var det nød-

vendigt for mange at supplere indtægterne med arbejde i sommerferien.

Da denne var overstået, begyndte arbejdet med fuldførelsen af 1. del af lærereksamen. Efter den daværende ordning afsluttede vi med prøve i følgende fag, hvis karakter overførtes til eksamensbeviset: Regning, matematik, fysik og kemi, geografi, naturhistorie, skrivning, tegning, bibelkundskab og sproglig dansk. Dette skete i forsommeren 1955 og blev således den sidste eksamen, der afholdtes i det gamle Jonstrup.

Allerede gennem de sidste par år havde rygter svirret om flytningen. Forhandlingerne med myndighederne var i gang. Var vi en dag mindre oplagte til fordybelse i læseplanens stof, kunne vi få de fleste lærere til at hoppe på limpinden med et uskyldigt spørgsmål: »Hvordan går det egentlig med seminariets flytning?« Der blev så forklaret og diskuteret. Det var med virkelig stor sorg og beklagelse, man så flytningen i øjnene. Jonstrup ville aldrig kunne omplantes, hygge, atmosfære, uddannelsessted for generationer, traditioner, omgivelser. — det ville aldrig blive det samme.

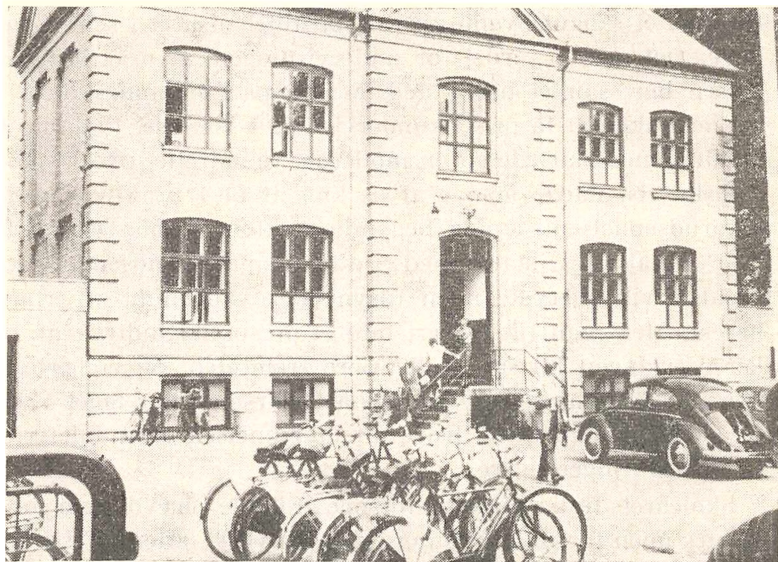
Om flytningen skrev et dagblad:

(Citat) Jonstrup seminarium overtages af hæren!

Forhandlingerne mellem Forsvarsministeriet og Undervisningsministeriet om overtagelsen af seminariet er afsluttet. Der mangler kun en formel bekræftelse. Fra Forsvarsministeriets side er det blevet understreget, at man ønsker at overtage seminariet hurtigst muligt. I ministerierne regner man dog ikke med, at overdragelsen finder sted før efter folketingsvalget den 22. september. I mellemtiden er man i Undervisningsministeriet i fuld gang med at finde et sted, hvortil seminariet kan flyttes. Det ser ud til, at man skal bygge et helt nyt seminarium, idet det ikke er lykkedes at finde en bygning, der er helt egnet til formålet.

Ministeriet har fra en række kommuner fået tilbud om at huse seminariet. Lyngby-Taarbæk går sandsynligvis af med sejren. Der er stillet en grund til rådighed mellem Klampenborg og Dyrehaven — centralt beliggende og i smukke omgivelser. Og indtil byggeriet er færdigt, tilbydes den gamle skole i Lundtofte til seminariet. (Citat slut).

Tilbudet blev modtaget. Seminariet blev pakket i flyttekasser i sommerferien, flyttet til Lundtofte gamle skole, og for en del klassers vedkommende aldrig pakket ud, før det nye seminarium var bygget. Det gjaldt f. eks. størstedelen af biblioteket samt det store orgel, der prydede festsalens bagvæg ude på del gamle Jonstrup. Vi skelnede mellem »det gamle Jonstrup«, »det nuværende Jonstrup« og »det nye Jonstrup«, men navnet Jonstrup skulle bibeholdes.

Seminariet i Lundtofte.

Forholdene var trange. Ganske vist var den gamle klædefabriks indretning ikke tip-top, men der var lys og luft. Vi følte det i begyndelsen, som når en dame nr. 44 kryber i en kjole nr. 42.

Elever og lærere fik værelser langt fra seminariet, endnu flere tilbragte lang tid i tog og busser, og det gjorde, at en vigtig del af seminarielivet, nemlig samværet uden for undervisningstiden, blev forsømt. Kvindekollegiet »Lille Ørholm« kunne med sine trange rammer ikke opfylde alle krav, og vi påskønnede derfor så meget desto mere den gæstfrihed og de mange kopper the, der blev os »bus-slaver« skænket.

Seminariet fik et par klasselokaler på den nærliggende kommuneskole, hvilket gav en del fodture frem og tilbage. Mange nybyggede skoler stilles ret hurtigt over for den kendsgerning, at det planlagte antal klasseværelser ikke dækker behovet. Tilladelser til udvidende byggeri er sjældne som mandler i julegrøden, og mange skoler klarer problemet ved at opstille skolebaracker, eller som man foretrækker at kalde dem: Klassepavilloner. Man kan godt sige, at seminariet også gjorde sit til at gøre os »barak-mindede«, da en hel del af timerne kom til at foregå i et sådant bygningsværk, opstillet diskret i seminariets have. Det var en fordel for undervisningen, at praktikuddannelsen blev samlet på ét sted, nemlig på kommuneskolen. Vi opnåede ikke at få praktikundervisning i Værløse, Ballerup og Maaløv, men startede på en moderne, velindrettet øvelsesskole. Ganske vist nåede mange af os kun at få 1 praktiktime, før vikarudsendelsen i 3 mdr. begyndte i oktober 1955. Det var for lille en ballast at starte med. De tre måneders udsendelse var regulær vikartjeneste uden tilsyn eller vejledning af erfarne lærere. Men man fik i hvert fald et personligt indtryk af, om lærergerningen fortsat skulle være fremtiden, og vi lærte, at den faglige kunnen ikke var opnået, når man har taget 1. del. Alle i klassen fortsatte trods alt uddannelsen efter juleferien, en del erfaringer rigere.

Skoleårets fester måtte vi forsøge at holde i hævd, også for at samles uden for undervisningstiden. Dus-fest, efterårsfest, julefest, fastelavnsfest, diskoteksfest, sportsfest, dimissionsfest o.s.v., afløste hinanden i skøn samdrægtighed. Efter traditionen påhvilede det 3. kl., altså os, at stå for den årlige komedie, og efter en grundig gennemgang af Hakon Jarl, Gengangere, Den tatoverede Rose, m. fl., besluttede vi os for »Svend, Knud og Valdemar«, for dog at blive i det historiske. Om stykket faldt ud til publikums tilfredshed, vides ikke, men vi morede os i hvert fald under forberedelserne, og det fandt vi, var det vigtigste. Helge spillede som sufflør en særdeles fremtrædende rolle, og Ekbergs maskering kan endnu, mange år efter, kalde tårer frem i øjenkrogene. Selv om vi lavede teater for vor egen fornøjelses skyld, fik vi alligevel erfaringer på dette område, som har gavnet mange af os siden ved problemerne med den

»Svend, Knud og Valdemar«.

årlige skolekomedie på vore respektive skoler. Problemet med at lave teaterscene i skolens gymnastiksal var dog ved at tage pippet fra os, men klaredes af Asger i stiv arm, takket være forbindelser og organisationstalent.

Vi havde fået en del nye fagområder i stedet for de fag, som gik ud ved 1. del: Tros- og sædelære samt kirkehistorie, praktikundervisning, pædagogik og speciallæsning.

At pladsforholdene vitterligt var trange ses af, at speciallæsningen i psykologi foregik i forstanderens spisestue.

Vore fysiske så vel som musikalske færdigheder blev fortsat holdt ved lige, for violinisternes vedkommende i et meget lille rum på kommuneskolen. Hvis vægge kunne tale, var der her stof til en »t(h)riller«. (Undskyld).

4. klasse blev overstået og eksamenstiden ligeså. Byggeriet af det nye seminarium var endnu ikke påbegyndt, og for vort vedkommende betød det ikke så meget. Vi kunne blot ønske for vore efterfølgere, at overgangstiden ville blive kort. Vi havde forsøgt at ømplante det gamle Jonstrups traditioner til det nye sted, men måtte med beklagelse konstatere, at Øje-turen ikke kunne gennemføres, og at vore efterkommere ved Fortunen

Fysiktime.

måtte skabe deres egne traditioner. Traditioner skal have rod i noget og kan ikke skabes kunstigt. Juleauktionen og Den højere Dimission kunne dog uden ændring medbringes fra det gamle Jonstrup.

Juleauktionens hovedformål var at fremskaffe kapital til julerejsernes transportudgifter. Man indsamlede auktionsting hos de omkringboende elever og lokale handlende. Især lagkager var i høj kurs. De solgtes i udskåret tilstand, ofte op til 5 kr. pr. stykke. Sammen med »støvle-, ræve- og fjamsekort«, der kunne købes i tiden op mod jul, gav auktionen ret pæne beløb, der fordeltes mellem eleverne ved lodtrækning. Det kan godt have været en tilfældighed, at næsten alle bornholmere var heldige ved lodtrækningen.

Den højere Dimission, der omtales grundigt i Jonstrup-Ordbogen, skrevet af Viggo Bitsch, blev afholdt, inden eksamenslæsningen satte ind. Rygtet fortalte, at denne noget uofficielle prøve betød mere end den officielle, idet en del skoleinspektører, med rod i det jonstrupske, lagde mere vægt på Kommissionens udtalelser end på eksamenspapirernes ditto. Af hensyn til

nuværende elever må det nok siges, at rygterne var lidt overdrevne. Men man kan betragte det højtidelige dokument som et bevis på kammeraternes utilslørede vurdering af hinanden.

Dimissionsfest og tyrebål dannede en festlig afslutning på seminarietiden. Vi var glade og opstemte over at have nået målet. Nederlag og triumfer ved eksamensbordet var gledet ud i den grå masse, der hedder gennemsnitskarakterer, og det blev nu skolekommissioners og skoledirektioners opgave at afgøre, om vi kunne bruges. Efter tilbudenes antal på opslagstavlen var det ikke vanskeligt at få stillinger, hvilket også var sket for de fleste, allerede inden afgangseksamen var overstået. Mange er flyttet rundt de første år, og det er også naturligt, at man prøver sig frem og finder den skoleform og det sted, der tiltaler en mest.

I de forløbne 10 år har spørgsmålet: »Hvad var det, der gjorde din seminarietid til så stor en oplevelse?« gang på gang meldt sig, og vi har ofte, når vi var sammen, drøftet det.

Vi blev uddannet under en læreruddannelseslov, som i dag er afløst af en ny, og selv de forsøgsordninger, der blev benyttet i enkelte fag, kunne umuligt tilsløre manglerne ved den daværende lov. Mange af de fag, vi 100 % sikkert ville komme til at undervise i, havde vi afsluttet to år forinden, og vi ved i dag fra vore egne elever, hvor meget der kan glemmes på to år.

Derimod havde vi brugt en hel del af de sidste to år på fagområder, som overhovedet ingen tilknytning havde til den hverdag, vi skulle stå i, fag som snarere burde have været anbragt i begyndelsen af uddannelsen, sådan at denne havde arbejdet sig fra det teoretiske hen imod den rent praktiske situation i stedet for omvendt. Måske havde vi da stået lidt mindre famlende i den første tid, der jo i forvejen var svær, da man stod uforberedt over for mange af skolens daglige og rent praktiske problemer.

Vores metodik- og praktikundervisning var præget af flytningen. Mange af lærerne på Lundtofte Skole havde følt sig mere eller mindre pressede til at modtage praktikanter, men de gjorde deres bedste, og praktiktimerne som et hele føltes som noget af det vigtigste i de to sidste seminarieår. Det var her, vi

mødte den skole, der skulle være vores arbejdsplads i fremtiden, og atmosfæren på Lundtofte Skole var sådan, at man fik lyst til at blive optaget i skolemiljøet.

En meget stor mangel ved vores uddannelse har vi senere følt. Det er desværre en naturlov, at læreruddannelsen altid er tre skridt *efter* udviklingen i folkeskolen, og det lykkedes os at forlade seminariet uden at have hørt eller prøvet nyere undervisningsformer, — gruppearbejde, individuelt arbejde, dramatik, formning. Vi ved selvfølgelig, at de forløbne 10 år har bragt en rivende udvikling netop på disse felter, men ofte har vi følt savnet af kontakt med bare et par eksperimenterende pædagoger i seminarietiden, således at vi havde fået overvundet den træghed, der ofte forhindrede os i at gå i gang med noget nyt. Ligeledes ville det nok have været af stor værdi i metodikundervisningen at have fået en gennemgang af forskellige gængse ældre og yngre lærebøger i forskellige fag, deres metoder, evt. fordele og fejl, så man ikke skulle have brugt det første par år til at finde ud af, hvad den udleverede lærebogs formål og fremgangsmåde var. Af nyere undervisningsmidler blev vi kun præsenteret for en kugleramme i overstørrelse, om hvilken det oplystes, at man ikke vidste, hvordan den fungerede, men at den havde så kønne farver.

Ønsket om varierende undervisningsformer gælder også for selve seminariet. Det havde måske været den allerbedste metodikundervisning at lade os selv arbejde i de undervisningsformer, som barneskolen allerede dengang var ved at adoptere, frem for at anvende en kombination af forelæsninger og derfra dertil + overhøring. Det er rigtigt, at seminarielæreren skal være universitetsuddannet, men den skarpe adskillelse i teori og praksis, der fandt sted, takket være den gamle seminarieuddannelseslov, fremmede ikke en positiv indstilling til arbejdet. Vi kunne ikke se, hvad teorien skulle bruges til.

Ét fag manglede fuldstændig på vores timeplan, nemlig studieteknik og studievejledning. I seminarietiden og senere har vi spildt megen god tid, fordi ingen havde fortalt os, hvad man i dag fortæller børn i 3. klasse, at man simpelt hen har en ganske bestemt fremgangsmåde ved gennemgang af et stof, at sammenligning af to kilder ofte lærer én mere end intensivt studium

af en. Nogle fandt ud af det under uddannelsesprocessen, andre først senere, men med den stofmængde, vi i dag skal arbejde med i skolen, har vi alle måttet lære det, — også for at kunne lære vore elever det.

Endelig var der de problemer, som vi mødte allerede den første dag på vore fremtidige arbejdspladser. Protokoller (det er slet ikke nemt at finde ud af en forsømmelsesprotokol), blanketter, tandlægelister, indberetningsskemaer til skolepsykologen, karaktergivning og meget mere, som er en tidkrævende del af vores daglige arbejde, havde vi aldrig hørt tale om, endsige set. Forældremøder vidste vi, at man burde have, men ingen havde diskuteret med os, hvordan man kunne tilrettelægge et sådant. Lejrskoler, ja, vi havde været på en, men hvordan tilrettelægger man arbejdet på en lejrskole? Skolefester, ordensdukke, idrætsstævner, udflugter, henvisning til specialundervisning, virksomhedsbesøg, — jo, der har været meget at lære efter seminarietiden. Det er en utopi at forestille sig, at seminarier skulle kunne forudse alle de problemer, vi siden ville blive udsat for, og give os vejledning i disse problemers løsning. Blot håber vi, at den nye uddannelseslov går tættere på folkeskolens dagligdagsproblemer.

Det var »eine grausame Salbe«, og vi tillader os også kun at affyre den, fordi vi trods alt var glade for vores seminarietid. Det er tvivlsomt, om vor uddannelse var formålstjenlig, men årene på Jonstrup betød alligevel kolossalt meget for os.

For det første var der lærere, der gav os en rent kontant viden om ting, som vi næppe ellers ville have beskæftiget os med. Den tålmodighed, hvormed de udholdt vores barnagtigheder og ledte os ind i den positive personlighedsudvikling, der er en absolut forudsætning for, at vi i dag kan virke som lærere. Den åbenhed, de viste over for os og vore problemer, deres interesse for os, ja, endda et vist kammeratskab tværs over katederet, som vi ikke kunne undgå at mærke, men som vi først i dag forstår at værdsætte.

For det andet var der selve seminarieret. Noget ganske udefinerbart, men et sted, en ånd, der pålagde os visse forpligtelser, lod os føle, at vi ved at vælge lærergerningen som vores fremtidige arbejde havde fået en plads i en lang række af menne-

sker, der havde lagt hele deres liv og alle deres evner i et arbejde med børn. Jonstrup, med alle dets traditioner og med den særlige atmosfære, som overlevede flytningen, optog os og lod os indgå i flokken af danske lærere på godt og ondt.

Og netop denne atmosfære var med til at udvikle det, der for vores klasse netop blev det vigtigste ved seminarietiden, nemlig kammeratskabet. Den indbyrdes påvirkning, som en klasse kan have på hinanden, var i vores tilfælde af stor betydning. Bølgerne kunne gå højt, både når der diskuteredes, og når der festedes. Vi var så forskellige, at udbyttet af vores samvær blev maksimalt. Derfor ses vi gerne, — og derfor snakker vi ikke om »gamle dage«, når vi mødes.

For os blev tiden på Jonstrup, trods flytning, trods seminarie-lov, trods hele den splittede tid, vi levede i, en god tid. Det blev en tid, hvor lærere på seminarium og øvelsesskole, hvor fester, diskussioner, foredrag, koncerter, studiekredse, hvor *alt* på en ubestemmelig måde sammensvor sig om at give os netop det, der efterlod os som rigere mennesker, og som gav os mod til at gå i gang med det store arbejde, der ventede os i skolen.

Derfor står vores Jonstruptid som den tid, der uddannede os — ikke til skolen — men til livet i skolen.

Gerda & Jørgen Winckler-Carlson.

DIMISSIIONSTALE 9. JUNI 1967

Ved en afsked som denne, en afsked med 109 unge lærerinder og lærere, der forlader os efter en årrækkes samarbejde, vil vore hjerter være fyldt med modstridende følelser: glæde over alt, hvad vi har haft sammen af rigdom og værdifulde oplevelser, den ejendommelige symbolfyldte fornemmelse af sorg over alt, hvad der er forbi, men først og fremmest over, at der er muligheder, der kunne have været udnyttet bedre af os alle. Vi seminariefolk føler det som en vældig forpligtelse at udnytte den chance, som samfundet giver os i vort arbejde, samtidig med, at vi gang på gang må erkende, hvor svært det er at leve op til den betroede gerning, vi har.

Jeg erindrer med taknemmelighed mange lykkelige timer og samværsakkorder sammen med vore dimittender, og De vil leve videre i vor erindring, når De nu rejser bort.

Livet går videre og tvinger os til at kaste vort blik fremefter imod nye mål, og gjorde vi det ikke med lyst og glæde, var vi ikke værdige at kalde os lærere. Tusinder af børn står ude i skolen og venter på Dem, og hundreder af unge venter på vort arbejde, vor indsats.

Jeg vil så varmt som muligt ønske for Dem, at De vil huske og blive ved at huske — også under hverdagens små påkænderinger — at det er en ære at være lærer, at være vejleder for børn og unge, der skal fortsætte det danske samfund i vort lille land, som har så kæmpestore problemer forude, hvor vi skal lære at tænke på en helt ny måde i et land, der i eminent grad er centreret om en karakteristisk national kultur. Det bliver en brydningstid uden lige i mental og samfundsmæssig tænkning, og denne brydning vil i høj grad nå vort område: skolen.

Samfundet selv vil ikke — eller kun uhyre sjældent — fortælle Dem, om man påskønner Dem eller ikke påskønner Dem;

men Deres arbejde vil have mulighed for at skabe en indre sikkerhed hos Dem, at det virkelig er en ære at være lærer. Hvad angår den almindelige vurdering, som den ytrer sig socialt og også økonomisk, vil et arbejde af vor type aldrig kunne komme frem til den stilling, det fortjener. Derimod stilles der meget store krav til indsats og offervilje.

Det er ganske lærerigt at kaste et kort blik på visse led i læreruddannelsens historiske udvikling i dette land. Først og fremmest vil man tænke på den berømte formulering fra 1818:

»Læreren skal være en bonde blandt bønder« — »Han skal i levemåde og klædedragt vænnes til tarvelighed, så at han fra seminariet medbringer usvækket sans for denne dyd og ikke har sådanne fornødenheder, der måtte overstige hans tilkommende kår og muligen fjerne ham for langt fra den kreds, i hvilken han som ungdomslærer har at virke«.

Man ønskede ved reformen af 1818 at få denne beskedne lærertype, og man nåede i første omgang sit mål. Til stor skade for landets kulturliv var det imidlertid, idet det var her, at det utålelige skel mellem det akademiske og det folkelige blev sat på så afgørende vis, at der stadig kæmpes med eftervirkningerne deraf.

Folkeskolen er i den betydning, i hvilken vi opfatter den, en ret ung institution, og læreruddannelsen er meget langt fra at finde sit leje. Det er overordentlig sandsynligt, at den lov, der skal begynde i 1969, snart vil blive afløst af noget endnu mere radikalt og omkalfatrende med centrering af læreruddannelsen omkring nogle få store læreanstalter.

Men en ting står fast. På basis af udviklingen i det tyvende århundrede og især efter folkeskoleloven af 1958 er det indlysende, at folkeskolen alene er basis for al videre uddannelse.

Det er så vigtigt, at man stedse husker dette, og at man stedse husker på, hvilken enestående chance det er at få lov til at fylde sin tilværelse med et ganske bestemt slags arbejde, som man har sigtet imod, fra man var helt ung.

En effektiv måde til altid at bevare det rette syn på lærergerningen kan afbildes i den betragtning, som en af de mest fremragende pædagoger, jeg har kendt, fremsatte: »Jeg er Københavns kommune taknemmelig, fordi man har givet mig

lov til hver dag i seks timer at være sammen med glade og veloplagte børn. Og så er der for resten nogen rare mennesker oppe på rådhuset, der hver måned sender mig nogle penge, så min familie og jeg kan leve«.

Det er — uanset, hvad man siger, og der siges mange mærkelige ting — en ære at være lærer, og den danske lærerstandard, som De nu tilhører, har da også gang på gang vist sig denne ære værdig. Der er næppe nogen anden stand, der i så høj grad i forbindelse med selve arbejdet påtager sig ekstrabyrder og yder ekstrainsats uden skelen til, hvad det skulle kunne føre til, og først og fremmest er der næppe nogen anden stand, der i så høj grad påtager sig ekstrauddannelse, omskoling og arbejdsmæssig revalidering som den danske folkeskolelærer. Som deltager i dette videreuddannelsesarbejde igennem en lang årække kan man kun udtrykke den dybeste beundring.

Må jeg benytte lejligheden, mens De endnu i nogle minutter er studerende her på stedet, til at udtrykke mit håb om, at også De vil være at finde blandt de lærere, der uddanner sig videre.

De er nu med til at bære Deres stands ære, og hvad hver eneste af Dem gør og siger, kan under givne omstændigheder få betydning i bedømmelsen af hele vor stand.

Der kan nemlig sommetider lyde helt andre toner i omtalen af lærerstanden og den enkelte lærer. Denne omtale vil ofte have sin rod i et enkelt uheldigt eksempel, der har vakt opmærksomhed. Den i tænkning uskoledede har netop som et særlig karakteristisk træk trangen til at generalisere, og en generalisering med stærkt pejoriserende tendens vækker en ejendommelig lystfølelse hos mange mennesker.

Hver enkelt af os står med et stort ansvar over for vor stand og over for vort arbejde, netop fordi det moderne velorienterede samfund stadig har denne usalige trang til at generalisere, især når det drejer sig om forhold, der er vigtige, og forhold, som der måske er lidt sensation i. Jeg håber inderligt, at ingen af Dem vil komme ud for noget sådant; men samtidig skal det siges, at alle — uforskyldt — kan komme ud for misbrug.

Det allersidste, jeg gerne vil have lov til at have sammen med Dem, er et blik på den etiske codex, der gælder for vort arbejde, for lærergerningen.

Der er ikke ret meget, der er sværere end at give en codex ethicus for en gerning, og der er vel heller ikke meget, der i den grad kan ægge til modsigelse.

Det er en almindelig kendt sag, at det er overmåde vanskeligt at få mennesker til at føle sig forpligtede over for påbud og pålæg, der kommer udefra, og som de ikke selv har været med til at lave. Det er jo dette for al demokratisk udvikling centrale forhold, der ligger bag den udvikling, som en række af de vestlige demokratier, herunder Danmark, har gennemløbet henimod den stærke vægt, der lægges på organisationer. Denne udvikling bygger naturligvis ikke på, at man mener, at nogle mere eller mindre tilfældigt sammensatte organisationsledelser kan gøre tingene bedre end højtuddannede og velskolede specialister, der har gennemgået de uhyre komplicerede filtreringsprocesser, gennem hvilke det moderne samfund vælger sine embedsmænd. Nej, det bygger på, at det er den eneste måde, på hvilken man kan skaffe ro. Det fine ord for dette forhold, som man ustandselig hører i en centraladministration, er at akkviescere. Roen skabes ved, at der bobles af i parallelgruppen, således at den cementerede overinstans kan vente, i stedet for at skulle løbe risikoen for at knække.

Et almindeligt reaktionsmønster over for et arrangement, man ikke selv har været med til, er ligegyldighed, eventuelt fjendtlighed. Noget lignende vil gælde over for en formålsparagraf i en skolelov eller i en læreruddannelseslov.

Der foreligger ikke nogen klart formuleret codex ethicus for skolens folk; men hvis det kan lykkes at skabe en codex, der dels er udtryk for dybt følte og ægte menneskelige behov, dels står i forhold til hele vort folks kulturelle tradition og dermed vor skoles kulturelle tradition, så er der god grund til at formode, at en sådan codex ethicus gennem en modsigelsesfyldt vej vil kunne være med til at fremkalde en bevidst ansvarsfølelse over for de væsentlige opgaver, som vi lærere er sat til at løse i vort samfund.

Vore pædagogiske mål er dels bestemt af hensynet til vore elever som mennesker, og så langt vil man i reglen kunne være enige; men de er også bestemt af hensynet til samfundet, og her hører enigheden gerne op.

Menneskets indsigt begrænses af uvidenhed på den ene side, af fordomme på den anden side, og jo længere der er imellem disse to ting, jo bredere bliver den vinkel, inden for hvilken vort øje kan glide frem og tilbage over tilværelsen og dens vilkår.

Deres børns, Deres elevs indsigt forudsætter naturligvis primært en evne til at se. Lærerens vejledning har overmåde stor betydning for udviklingen af denne evne, og denne vejledning hviler blandt andet på lærernes evne til at vælge undervisningsstof. Det er et sådant arbejde, De har set udført i den blå betænkning. Et rigt og nuanceret stof fra forskellige undervisningsområder kan være med til at stimulere børnenes sans for værdier og give dem kundskaber, som ikke bare modvirker uvidenhed, men også hjælper til at åbne sindet for ny indsigt. Det åbne sind, som villigt modtager belæring og kundskab fra alle sider, er et væsentligt pædagogisk ideal.

Fordommenes bytte er det menneske, som lukker sit sind til, før kendsgerningerne har talt, som fælder forhastede domme, og som byder halve sandheder velkommen. Farlig er uvidenhed, men farligere er måske fordomme, fordi der i dem er indbygget en sjælelig aktivitet, der kan ytre sig som smitte. Det kan fylde et menneskesind med rædsel at se den præriebrandsagtige psykiske smitte, der kan slå ud fra et emotionelt synspunkt, der ramler ned i fordommenes benzinpøl.

Pædagogens kamp imod uvidenhed går igennem stofvalget; men hans kamp imod fordomme går igennem det metodiske. Effektiv bekæmpelse af fordomme forudsætter en metode, der stimulerer til selvstændig undersøgelse og lærer mennesket betydningen af ikke at godtage, før man har tænkt og undersøgt.

Man kan altså formulere således: opdragelse i retning af tiltagende indsigt indebærer en bekæmpelse af uvidenhed og fordomme.

Men på den anden side — modsat bekæmpelse — står det positive, det opbyggende: opdragelse i retning af medmenneskelighed og sympati, et opdragelsessigte, der vil kunne være med til at fremme sansen for og skærpe viljen til at hjælpe til, at ville tage hensyn, at ville samarbejde i gruppe og i skolehelhed: kort sagt støtte og underbygge det i ethvert menneske som

spire nedlagte, mere eller mindre følsomme instinkt for de skjulte love, der gælder for livet og for fællesskabet imellem mennesker.

Det må imidlertid erkendes, at vor opdragelse også har et sigte og formål, der står i relation til samfundet. Vore elever skal være mennesker; men de skal også være samfundsborgere.

Når det gælder menneskets situation i det moderne industrialiserede samfund, er der to hovedsynspunkter, vi især må holde os for øje.

På den ene side vil den tekniske og kommercielle udvikling i samfundet med den tiltagende helautomatiske produktion komme til at afspejle sig i skolens pædagogiske program og direkte også i dens målsætning. Den tekniske udvikling vil blandt andet afspejle sig i den vægt, skolen tillægger tekniske kundskaber og færdigheder; men på den anden side vil man også som modvægt imod en teknisk ensidighed understrege betydningen af udpræget ikke-tekniske fag som formning og musik o. l., og det stadig øgede krav om udbygning af de menneskelige kontaktflader vil stille øgede krav til modersmålsundervisningen, især til øgede færdigheder i lytte-, tale-, læse- og skrivefærdigheder.

Med de her givne betragtninger som præliminaries vil det være naturligt, at vi prøver at se på lærernes etiske codex i en række forskellige relationer.

Allerførst vil det være rimeligt at betragte læreren simpelt hen i hans personlige stilling, kravene til os som mennesker.

Læreren har og skal have pligt og vilje til at være et sandhedssøgende menneske, der objektivt og sågligt viser åbenhed over for ny indsigt og er villig til at revidere forældede og ufuldstændige opfattelser og synsmåder. Dette er uhyre vigtigt i en tid, hvor propaganda, ensidige synspunkter og sanseløs flugt ud i den konventionelle livsstil, som kaldes konformitet, er så almindelig.

Særlig væsentlig er denne indstilling, når det gælder forholdet til fremmede nationer, til andre politiske partier, til andre religioner eller til enkeltpersoner, som af en eller anden årsag skiller sig ud.

En redelig og sandfærdig fremstilling må være lærerens før-

ste pligt, uanset hvad eller måske hvem det gælder. Det er nok muligt, at pædagogen ikke altid ser sandheden; men han må bestræbe sig til det yderste på at gøre det.

I forholdet til eleverne er det fundamentalt, at læreren gør sit yderste for i gerning og — i mindre grad — i ord at vise, i hvor høj grad han anerkender sine elevers menneskeværd. Eleverne skal behandles med ærbødighed og respekt og i fuld erkendelse af, at de i enhver henseende er ligeberettigede med mennesker. Den eneste afvigelse er, at vore elever er yngre end os og derfor svagere.

Denne ærbødighed og respekt må vise sig i en upartisk og gennemretfærdig behandling. Læreren må søge at undgå sårende ironi og sarkasmer og må selv optage alting i den bedste mening. Alle tilløb til positivt initiativ må vurderes ganske overordentlig højt, er simpelt hen en gave.

Læreren må bestræbe sig på i forholdet til eleverne til stadighed at bevare sin emotionelle selvkontrol, og kontakten mellem lærere og elever må være præget af humør og humor, gerne krydret med lærerens selvironi, som er en uvurderlig vare.

Alle oplysninger, læreren måtte få om eleven, bør behandles med vidtgående skønsomhed og diskretion, således at læreren, hvis ikke andet er aftalt, betragter dem som noget helt personligt, der ikke gives videre.

I forholdet til børnenes forældre er det meget væsentligt, at man til stadighed har i erindringen, at forældrene har det primære ansvar for børnene. Det er forældrenes børn, og vi har ikke — trods måske stærke udspil fra børnene af hengivenhed og tillid — lov til at mene, at vi derfor får nogen rettigheder, der blot tangerer forældrerettigheder, eller som blot anstrøgsvis motiverer forældremæssig holdning hos os.

Læreren må arbejde for at opnå et godt og venskabeligt forhold til og samarbejde med forældrene. Det er meget vigtigt, at man vogter sig for at optræde som særligt sagkyndig eller værre endnu som en slags overordnet i forhold til forældrene. Hvis man skal give nogen råd i det opdragelsesmæssige, skal det være på direkte opfordring.

I forholdet til kolleger er det vigtigt, at lærerne er indstillet på at skabe en god kollegial ånd på skolen. Han bør simpelt hen

for enhver pris undgå at gribe ind i forholdet mellem en kollega og hans elever og må afvise simpelt hen enhver form for kritik af kolleger, der fremkommer. Vores stilling som lærere over for de store fællesopinionsdannende grupper, som vore elever er, er så vanskelig, at vi formelig må klamre os til hinanden. Enhver form for kollegial strid virker latterlig og medynksvækkende på børnene, således at næsten alt andet f. eks. at tale og at tie er at foretrække for at gøre sig til latter.

I forholdet til overordnede myndigheder i stat og kommune er det lærerens pligt at være loyal over for det samfund, han tjener, og til efter bedste evne at efterleve de love og regler, der gælder for stillingen.

Generelt kan man sige, at læreren bør lægge vægt på at optræde således, at lærerstandens stilling i befolkningen og i samfundet styrkes så meget som muligt. Det er vigtigt for samfundet, at det kan have fuld tillid til sin lærerstand. Det er vigtigt for lærerstanden, der er ved at kæmpe sig frem til den plads i samfundets vurdering, den i så høj grad fortjener, og det er — først og fremmest — vigtigt for vore børn og elever, den gruppe, der altid kommer til at betale den endelige pris, når noget ikke går, som det skal og bør.

Først og fremmest må vi alle vide, at vi i enhver situation er repræsentanter for vor stand. Hvad enhver af os foretager os af urigtigt i en given situation, kan ramme hele vor stand. Dette skal da være den sidste betragtning. Hver enkelt af Dem repræsenterer nu fremover en hel stand, hver enkelt af Dem står med et stort ansvar for de andre. Dette er værdifuldt at holde sig for øje. De går fra en tilstand: den unge studerende, der bejles til fra mange sider af samfundet, til den ansvarsbærende gruppe, som man lejlighedsvis er mindre sød ved. Måtte denne overgang forløbe mildt for Dem.

Og med disse ord skal jeg da slutte Deres seminarieophold og ønske for Dem, at medgang og lykke må følge Dem i Deres kommende gerning.

Per Mogens Hansen.

STÆVNE PÅ JONSTRUP

den 5. juni 1967

Kun 75 medlemmer af Jonstrupsamfundet havde modtaget indbydelsen til stævnet på Jonstrup. I betragtning af, at foreningens medlemstal i øjeblikket er ca. 550, hvoraf mange er ansat på Sjælland, må deltagertallet siges at være i underkanten af, hvad man kunne forvente ved et så stort arrangement. Til gengæld kunne man blandt de fremmødte glæde sig over at se både 10-års og 45-års jubilarer. En af årsagerne til det beskedne fremmøde er, som det fremgik af debatten under generalforsamlingen, at stævnet holdes i eksamenstiden. Der fremsattes da også forskellige forslag til en flytning af dagen, f. eks. efterårsferien, St. Bededag, pinselørdag; en løsning af spørgsmålet overlodes til bestyrelsen.

For deltagerne fik dagen et godt forløb — traditionen tro. Generalforsamlingen om eftermiddagen bragte — foruden formandens, kassererens og redaktørens beretninger, der bringes andetsteds — nyvalg til bestyrelsen, idet Viktor Pedersen og Hjermov havde ønsket at trække sig tilbage. I stedet valgtes Asgar Bang, Herlev, og Ib Radoor Poulsen, Jonstrup, begge dimitteret 1957. Bestyrelsens sammensætning er derfor: Vilhelm Hellested (formand), Wilhelm Thomsen (kasserer), Hans J. Mortensen, Ib Radoor Poulsen, Asger Bang, fru Gerda Winckler-Carlsen.

Turen til »Øjet« blev i år særlig festlig, idet det var 50 år siden, stenen blev rejst. Christiansen, der i 1917 sejrede i konkurrencen om en indskrift til stenen, fortalte om det store arbejde, det havde været at finde stenen, få den gravet fri og — især — transporteret de 2 km fra findestedet til »Øjet«, hvor den skulle placeres. Tanken om at rejse en sten for Jonstrup var udkastet af Stig Bredstrup; efter sommerferien 1917 blev en komité nedsat, og efter at man havde fundet stenen, der lå delvis begravet i jorden, og fremskaffet en »sluffe« til at trans-

portere den på, gik man i gang. Kæder, løftestænger og mange kræfter måtte tages i brug; pessimister havde rådet til at tegne en forsikring mod brækkede ben; det blev der dog ikke brug for, men 1 gang under transporten brast en kæde, så samtlige »trækdyr« satte sig hårdt på halen, dog uden at nogen kom noget til. — »Afrodites øje« var den gang næsten lige så lukket som nu, så der måtte laves en tømmerflåde, som man kunne ro ud på for at rense »Øjet« for vandplanter. Syv gange blev tømmerflåden fyldt, før »Øjet« var rent. Stenhuggerarbejdet udførtes af en københavnsk stenhuggermester for 90 kr., og i efteråret 1917 var stenen klar til indvielse, hvor Stig Bredstrup og Rudolf Bruhn talte, som altid beåndet. Det var dog ikke dem, men Christiansen selv, der satte følgende punktum for værket:

»En stump historie gør dig glad,
som byder årene trods.
Det er kun et gulnet mindeblad —
det blad blev skrevet af os!«

»Afskedskvartetten« kunne desværre ikke synges ved stenen, idet der ikke var tilstrækkelig mange deltagere, der kunne huske den. I stedet havde formanden ladet en af Rudolf Bruhns sange duplikere: »Men sin hue skødesløst i nakken«. Da først »melodien« var fundet, lød det som en hæderlig erstatning for den manglende afskedskvartet. Måske er dette træk et af tegnene på, at Jonstrup har ændret sig meget siden 1917 og Rudolf Bruhn. »Borgersangen« kan vel endnu alle jonstrupperne det meste af, men også den har været ude for hård kritik de sidste 25 år. Måske var det en idé at skrive tekst og melodi til en ny?

Mindestuen havde stor søgning efter tilbagekomsten til Jonstrup. Desværre er pladsen meget trang; hvis seminarieret engang får tilladelse til at udvide — hvad man har søgt ministeriet om adskillige gange! — bliver der forhåbentlig plads til et ordentligt lokale.

Aftenens program bød på et foredrag, »Digterprofiler«, ledsaget af lysbilleder, af rektor Per Mogens Hansen. Det var både med hensyn til billed- og ordvalg af usædvanligt format, så de valgte digtere (Strindberg, Tolstoy, Dostojevski m. fl.) trådte

lyslevende frem. Man fik et klart billede af de sjælelige spændinger, som har været forudsætningen — og prisen — for de litterære storværker, disse digterpersonligheder har efterladt sig. Stærkest virkede vel nok gennemgangen af Strindberg og Tolstoy, men alle blev tegnet meget klart, og foredraget vidnede om rektors uhyre belæsthed og indleven i de forfattere, han ønskede at skildre. Sjældent er et foredrag af så høj kvalitet hørt på Jonstrup. Samfundets medlemmer kan glæde sig til også senere at få lejlighed til at høre rektor Per Mogens Hansen.

FORMANDSBERETNING

ved Jonstrupstævnet 5. juni 1967

»Hid mig slæbte
de, som stræbte
her at samle
under kroner
Jonstrups gamle
traditioner!«

Således lød i nitten-sytten et af forslagene til en indskrift på stenen derude ved »Øjet«. Verset fremhæver jo vort gamle seminarium som et *traditionernes* sted; men så sandt som Jonstrupsamfundet tør kaldes et ægte barn af Jonstrup, er der derfor ikke det mindste mærkelige i, at det blev en forening, hvor man også holdt traditioner i hævd.

I 40'rne var der nærmest skabt præcedens for, at vi mødtes til det kammeratlige storsamvær den 26. september. Kort efter Kristian den Tiendes død blev stævnet flyttet — fra kongens fødselsdag til vor grundlovs fødselsdag. Denne dato synes der nu at være blevet tradition for, så vi i dag er samlet for syvende gang på en femte juni.

På den måde, stævnerne hidtil har været tilrettelagt: som en blanding af *indendørs* og *udendørs*, af friluftstur og stuekultur, som en ungdommelig jonstrupper i 1920'rne sagtens ville ha' udtrykt sig mellem brødre — på den måde kunne der vel heller ikke findes et bedre tidspunkt end dette: midt i »en yndig og frydefuld sommertid«.

Da man engang for en snes år tilbage prøvede at lægge årsmødet i oktober, måtte det også aflyses på grund af mangel på tilslutning, og efter det, vi siden har oplevet, kan det med fuld føje fastslås, at

»den sommer og den sammenkomst så godt kunne sammen«!

En påviselig gene ved stævnerne, som de nu ligger, er der imidlertid nemlig den, at de falder i eksamenstiden. Det bevirker jo, at man i almindelighed må undvære masseindslag fra de lærerstuderendes side, f. eks. af dramatisk, koristisk eller orkestral art, et indslag, som utvivlsomt ofte ville virke velgørende forfriskende, også for forhenværende jonstruppere af gammel årgang.

Det tør jo nok i dag antydes, at vi — for at sige det på sjællandsk — ikke just har »josset« med *sammenkomsterne!* 16 af slagens siden 1921, det kan næppe kaldes noget stort tal!

En lille smule både beskæmmende og forstemmende er det vel også, at da man en augustdag i 1919 bestemte sig for at stifte Jonstrupsamfundet, blev beslutningen taget af 200 ældre og yngre jonstrupborgere, der havde slået sig ned på skrænterne ved den kendte og kønne skovsø i »Vangen«; men . . . en sådan talstærk tilslutning er aldrig siden nået, efter at Samfundet var blevet en realitet. 115 synes at være maksimumtallet ved de øvrige jonstrupdage indtil dato.

Når folk tidligere fylkedes til stævner på 5. juni-dagen, var det vel ufravigeligt, at der skulle lyde grundlovsprægede ord. Denne skik skal da heller ikke droppes i dag; men selvfølgelig må det her dreje sig om *Jonstrupsamfundets grundlov*.

Og hvad er så den? Vel ikke vore vedtægter i bred mangfoldighed — snarere ekstrakten af den: det fundamentale i loven, en paragraffernes paragraf! Og efter min mening er det den, der fastslår *formålet*: »at samle jonstruppere om fælles *MINDER* og *INTERESSER*«. I al sin korthed en aldeles ypperlig formulering, fordi den indbefatter både det førtidige og det nutidige.

Minderne. Det er det, der var . . . og dem, der var. Linien fra vor gamle kantate: »De kommer, de er — og forsvinder« mister aldrig sin gyldighed.

Siden vi som »stævninger« mødtes her sidst — nøjagtig på dag og time for 2 år tilbage, er også flere af dem, der hørte med til Jonstrup, gået bort:

Den mangeårigt virkende lektor *Laustsen* er ikke mere. Pedel *Arne Grundahl* heller ikke.

Seminariets tidligere forstander fra 37 til 47, den vidt kendte

skolemand *Georg Christensen* døde i fjor forår, og i midten af juli: vor revisor gennem de senere år, skoleinspektør *Hasland*, gammel borgskriver, vor meget beundrede »H. E.« i min egen klasses »spireår«. — Jo! Den moderne digter har ret i sin ny variation af et gammelt tema:

»At leve er at tage afsked!«

Nekrologer om de her nævnte er bragt i vore seneste årbøger. Jeg vil derfor indskrænke mig til ligesom at samle hver enkelts tak til og tanker og erindringer om alle disse fire i et: »*Æret være deres minde!*«

»Fælles minder og *interesser!*« Det sidste udtryk betyder NUTID, og her bør naturligvis nævnes og understreges en nydannelse inden for foreningens virke: den *pædagogiske dag* på seminariet sidste års 24. september.

Det var navnlig en imødekommelse af et ønske hos nuværende elever, og formålet var flerdobbelt, bl. a. at oplyse og oplive. Begge dele tog professor K. B. Madsen sig for øvrigt af i et par eftermiddagstimer, hvor det var rart at se pejsestuen fyldt til sidste plads af virkelig interesserede unge. Som det vil erindres, var emnet »Motivation — drivkraften i skolearbejdet«.

Et intermezzo i alt det belærende blev afsløringen af maleriet af rektor Morville. — Endnu en gang: Samfundets tak til alle de gode givere!

Om aftenen præsenteredes man — ved samarbejde mellem de herrer Kinch og Radoor — for den hidtil mest modernistiske koncert i Samfundets historie.

Den karakteriseredes i forvejen som en *leg med lyd* (og lys!), og man havde sat sig som mål at præstere et maksimum af musikalsk udtryk med et minimum af teknisk kunnen. — Et nummer med noget så nymodens og originalt som *papirmusik* vakte naturligvis interesse. Virkningsfuldt var et stykke, hvor tonerne ledsagedes og understøttedes af fine, flimrende farvefigurer på et hvidt lærred. — Ikke mindre virkningsfuldt var — på sin måde — slutningsnummeret, hvori der leveredes en fyldig serie af hyper-intensiverede, høreknogle-pågående paukeslag.

Eksperimentet gjorde stor lykke hos ungdommen. De mere

»bedagede« blandt os sad måske nok med en lønlig trang til »eine kleine Nach(t) musik.«

Aftenens slutpunkt kunne vel på jonstruppermanér betegnes som »bal i den »borgerlige««. Men at citere Drachmanns: »Så gik da dansen, den var ej træg«, ville næsten være mere end misvisende.

Når man i nærmest forbavsende grad måtte savne tidligere studerende ved det omtalte premiere-arrangement, var det lykkeligvis et undskyldende moment at pege på: Pædagogiske dage er jo p. t. et mode-fænomen ud over det ganske land — omtrent på linie med cowboybukser og de »lårkorte«.

Nævnes bør det måske også — i forbindelse med vor *DIES PÆDAGOGICA* (Det skulle mintro være godt latin!), at vi for første gang i det lange åremål prøvede at liste en *postkort-påmindelse* om den ind gennem brevsprækken hos alle vore medlemmer, hvad enten de nu residerede i Rørdal ved Limfjorden eller Rørbæk på Lolland, i Rørkær, Rødovre, Rønne eller Rø.

Fra »Samfundsstyrelsens« side var det også tænkt som såd'n et lille: »HOPLA! VI LEVER!«

I betragtning af det opgørlige resultat og set gennem økonomiens brilleglas kunne det måske — beklageligt nok — af kritisk indstillede stemples som en stankelbenet idé.

En s v a g h e d ved vor forening har vist for resten altid været, at den — mildt sagt — ikke har »siddet særlig godt i det«. De omtænksomme kasserere har bestandig måttet bære SPAREKNIVEN i deres bælte og haft hånden parat på skæftet, hvis nogen under styrelsesmøderne rullede frem med velfunderede, men desværre altfor kostbare forslag om forandringer på dette eller hint gebet. Der blev sjældent råd til noget »anderledes«.

Ja! Regnskaberne har som regel udvist kassebeholdninger på nogen hundrede kroner; men efterhånden som TRYKSVÆRTEN (Og meget andet med den!) er blevet dyrere, kan vor penge-kiste være ligefrem pinlig nem at se bunden på!

Heldigvis har de senere års dimittender — seminariemæssigt — hørt til de store årgange og for Jonstrupsamfundet li' så heldigt til de *store tilgange*. Det er den interessante medlemsliste i vor nyeste årbog et tydeligt vidnesbyrd om!

De sidste 5 års »nybagte« lærerinder og lærere har givet os en medlemsforøgelse på 167. Det vil for 65'ernes vedkommende sige 41,5 % af afgangstallet og for 66'erne endda 42,5 %!

Nu er det så bare sagen, hvor »livsvarige« de vil vise sig at være!

A propos: *livsvarige*. Har De set, at vi har et medlem, der sågar tog sin lærereksamen så tidligt som i atten hundrede og seksoghalvfems. Her tør man nok tale om TROFASTHED!

Det var også dette: »Mit hjerte er på Jonstrup!«, som Rudolf Bruhn fandt så forelskede ord for i sit ungdomsstykke om »Jonstruppere«, hvor han la'r sin åndsbeslægtede Frimodt sige:

»Du herlige Jonstrup! — Og dig, du lyse, forårsfriske *skov!* — Jeg vandrer i tankerne ad dine solplettede stier ud til *engen*, hvor birkens fine løv står sart og lyst mod granernes mørke mure. — Og om skovens kroner kredser hejrerne i rolig flugt.

Jeg står i måneskin på *Hejrebakkens* top! Bag mig ruger skovdybets mørke; men foran ligger *Søndersøens* flade i det klareste månelys. — — —

Jeg vandrer ad *Mauløv-vejen* — udad mod Jonstrup. Favnet af Sjællands dejlige skove, midt mellem bakker og blinkende søer ligger *BORGEN* — i sollys — med splitflaget fra tind! — Og så standser jeg her ved min *sø!* Det andet var en drøm; men dig har jeg da endnu — ja, har dig for at sige farvel.

»Farvel til alt, hvad her blev kendt.

Min Jonstrup-tid er endt!«

Ikke blot årgangene 22 og 57, men hele vor forening jubilerer jo på en måde i dag, eftersom det netop er 50-året for mindestenens rejsning i Jonstrup Vang.

Vi håber, at denne jubilæumsdag kan gi' os det samme, som et jubilæum på Borgen i 1911 gav dem, der dengang var med. Et samtidigt referat i »Folkeskolen« fortæller, at deltagerne skiltes

»med gode indtryk fra det Jonstrup, som står,
og med ny glans over minderne fra det, som svandt.«

Man har vist lov at hævde, at vore to virkemidler: ÅRBØGERNE og STÆVNERNE er blevet de to ligeløbende, små linier

i en gammeldags *bindestreg*, den, som nu gennem 46 år har knyttet Jonstrup og jonstrupperne sammen — jonstrupperne af både *i går, i dag og i morgen*.

Vor beretnings slutning skal da være et hjerteligt ønske om, at denne BINDESTREG først sent må blive så gammeldags, at BORG og BORGERE ikke længere bryder sig om at bruge den!

Vilh. Hellested.

BERETNING VED »JONSTRUP- SAMFUNDETS« STÆVNE

den 5. juni 1967

Som det var tilfældet under Viktor Pedersens redaktion af »Jonstrupbogen«, har jeg i de 3 år, jeg indtil nu har redigeret den, bestræbt mig for at bringe artikler om både det gamle og det nye Jonstrup. I 1966, det var 175-året for seminariets oprettelse, var det derfor helt naturligt, at hovedbidraget til »Jonstrupbogen« blev en artikel af Viktor Pedersen om disse 175 år. Jeg ved fra både skriftlige og mundtlige udtalelser, at mange har været glade for dette tilbageblik. — Til samme nummer af »Jonstrupbogen« havde jeg oprindeligt planlagt endnu et tilbageblik, idet Otto Lindberg havde sagt ja til at skrive om sine mange år som lærer, dels i kommuneskolen, dels ved Jonstrup Statsseminarium. Imidlertid var Viktor Pedersens artikel + andet stof til årbogen, som traditionelt bringes (mindeord, »Årets gang på Jonstrup«, »Fra Jonstruppernes verden«, dimittendliste m. m.) tilstrækkeligt til at fylde de 48 sider, som kassereren har givet mig strenge pålæg om ikke at overskride af hensyn til samfundets anstrengte økonomi, så jeg måtte gemme Lindbergs artikel til årgang 1967, hvor den til gengæld kom til at udgøre hovedbidraget fra det gamle Jonstrup. Også denne artikel har vakt berettiget glæde, som mange har givet udtryk for, dels over for Lindberg selv og dels over for mig — sidst et hold 25-års jubilarer, der fejrede de 25 år her på seminariet. Jeg tror, det er en god idé at bevare forbindelsen bagud, så de nuværende lærerstuderende og nydimitterede lærere fra Jonstrup får en fornemmelse af seminariets historie. Det skal derfor også i fremtiden være mit mål at bringe stof fra »gamle dage«, ikke mindst fordi så meget i dag er så helt anderledes.

Som medlemmerne har bemærket, lykkedes det mig ikke at holde sidetallet for sidste nummer af årbogen på Thomsens 48. Årsagen er, at et af samfundets medlemmer har skrevet et meget venligt brev efter at have modtaget årbogen i 1966, hvori han bad om 2 ting: dels, at der på kuverten måtte trykkes »Må ikke bøjes«, så han kunne være sikker på, at landpostbudet bragte ham et *helt* eksemplar, dels, at næste nummer af årbogen måtte indeholde en medlemsliste. Det har den jo gjort med jævne mellemrum, så jeg har med glæde efterkommet de 2 ønsker — hvorved bogen blev på 60 sider i stedet for det sædvanlige sideantal, hvad vi nok får mere at høre om, når kassereren om lidt får ordet! — Jeg har også tidligere fået breve fra medlemmer af samfundet med venlige forespørgsler og forslag. Det er altid en glæde at modtage et pust »derudefra«, og brevene har vidnet om medlemmernes interesse for samfundet og årbogen, som jeg siger tak for.

Men det ville være urigtigt over fortiden at glemme nutiden. Derfor er det mit håb, at mange af denne forsamling vil bidrage til de kommende numre af »Jonstrupbogen«, så den kan give orientering om den udvikling, seminariet ikke mindst i de senere år har gennemgået — på godt og ondt. Skal bogen have interesse for både yngre og ældre medlemmer af »Jonstrupsamfundet«, må den forene gammelt og nyt i den udstrækning, det lader sig gøre. Dertil beder jeg om forsamlingens hjælp.

Min adresse og mit telefonnummer står i »Jonstrupbogen«!

Børge Hjermov.

Valg

På valg i 1968 er formanden, Vilh. Hellested, H. V. Mortensen og fru Gerda Winckler-Carlson. Ligeledes vælges der revisorer i de lige årstal. Da der ikke afholdes stævne i 1968, bedes forslag, der gælder som stemmesedler, sendt til Wilhelm Thomsen inden 1. oktober 1968.

STENEN I JONSTRUP VANG

fylder 50 år

Den 14. oktober 1917 rejste elever fra Jonstrup seminarium en mindesten ved søen i Jonstrup. Her følger

Stig Bredstrups tale ved stenens indvielse:

Det er godt arbejde, De har udført i denne eftersommer. Denne mægtige sten har De gravet op et sted inde i skoven og slæbt den et forsvarligt stykke vej herhen. De har jo nok været mange om det; thi Jonstrup har aldrig haft så mange elever som i det år, stenen er blevet rejst. Men alligevel, det *var* et godt stykke arbejde. Jeg ønsker Dem til lykke dermed, thi den ungdom, som under sang og liv og munterhed har sat denne 8000-pundige godt i fod heroppe, det er ikke nogen blaseret ungdom.

Men så skulle stenen have en indskrift. Hvad skulle der stå på den? Vel sagtens noget, som på en eller anden måde tog varsel af denne kraftudfoldelse? Et ønske, et håbets eller måske endog et løftets ord for fremtiden?

De skrev »Jeg står som værn ved den stille sø, om Jonstrups minder, som ej må dø«. Det er ikke et ord, der går på fremtiden, i hvert fald ikke i første række. Tværtimod, dette med minderne viser tilbage på de dage fra forud, de henfarne år.

At mindes, er det noget for de unge? De unge lever jo i fremtiden. At mindes, det er vel de gamles sag.

Hertil vil jeg sige, at man bliver hurtig gammel på Jonstrup. En Jonstrupperes liv varer i tre år, det er det hele. I det første spirer han, i det andet grønnes han, og i det tredje ældes han. Det går i hast, og inden han ved et ord deraf, er de tre år omme. Så-snører han sin ransel og tager sin violinkasse, og så er der ikke mere. Jonstruptiden, dette lille, korte afsnit af et liv, er blevet til et minde, men et minde, som ikke må dø.

Derfor, som jeg ønsker Dem til lykke med stenen, så ønsker jeg Dem også til lykke med indskriften. Når De som gamle Jonstrupperne kommer her forbi, vil De stå stille og se på stenen og læse indskriften igen. Og så kommer minderne af sig selv. Der er mange, så mange som der er dage i et år. Men jeg er en gammel skolemester, og på skolemestervis vil jeg prøve på at inddele stoffet. Jeg tror, at der passende kan blive tre hovedpunkter i denne disposition.

Først nævner jeg de minder, der knytter sig til klassen. Her er et område, hvor den jonstrupske sprogdannelses- og sprogfornylsessevne har sat sine frodigste og kraftigste, sine skønneste og saftigste skud. Og det er blevet til minder, som ikke kan dø. Men til klassens timer hører vel også erindringen af en anden art, erindringen om en eller anden time, hvor ens øjne blev opladte for noget sandt og smukt, hvor ens lyst til at blive lærer blev styrket, hvor man blev taget om hjertet af et ord, som kom fra hjertet — og det hører til Jonstrups minder, som ikke må dø.

Så nævner jeg den gruppe af minder, som knytter sig til kammeratlivet, harmløse og muntre, kåde og villre, og det er minder, der ikke *kan* dø. Blandt dem vil der måske være nogle af en mere stille og inderlig art, erindringen om et ærligt vensind og trofast venskab. Det er minder, som ikke *må* dø.

Og endelig nævner jeg de minder — de betydeligste og værdifuldeste af dem alle — som hver for sig har om personlige oplevelser, drømme og længsler, måske åndelige kampe med nederlag og sejr. Mange af disse minder vil på en forunderlig måde være knyttet til denne skov, den, som vi i jonstrupsk forstand kalder vor, og ikke mindst til dette sted, festpladsen ved den stille sø.

Jeg stod en gang her med to gamle jonstrupperne fra før min tid. Jeg viste dem søen og talte med dem om den betydning, den har for de nuværende elever. Den ene af dem sagde: Sådan var det ikke i min tid, og jeg kan slet ikke huske denne sø.« »Jo«, sagde den anden, »jeg husker den godt nok. Her gik jeg ofte ud, når jeg trængte til at være alene, når jeg var misfornøjet med verden eller misfornøjet med mig selv. Jeg lå tit derhenne i denne krog og så ud over søen og skyerne«.

Denne mand var en af Jonstrups mest kendte sønner, Morten Larsen, den jyske frimenighedspræst. Og han er ikke den eneste, der har minder fra tiden, før søen blev opdaget.

En dag for mange år siden stod her et muntert selskab af unge, livsglade mennesker, unge piger og unge mænd. Og en af dem pegede ud over søen og råbte halvt i spøg og halvt i alvor: »Den skal hedde Afrodites øje«. Og således fik den stille sø det navn, den bærer blandt jonstrupperne i dag. Denne mand var skoleinspektør R. C. Mortensen.

Jonstrups bedste minder knytter sig til skoven. Det ved jonstrupperne godt. Om foråret, når skoven springer ud, melder våren sig for os med en jonstrupsk sang, den om naturen, som holder pinsefest. Thi hvor skulle den lund vel være, der fortæller om sin lykke om ikke det var Jonstrup skov? Hvor ringer naturen vel sin fest ind som i disse kroner? Hvor synger skovens due som her? Den sang kalder jeg jonstrupsk, så sandt C. J. Boye var jonstrupper, og har han ikke digtet den herude, så har dog i hvert fald skoven her levet i ham som et jonstrupsk minde. Og når det, som nu, stærkt går mod Allenhelgen, når løvet gulnes, og bladene falder af, et efter et, til det sidste er faldet, og træerne rækker deres nøgne arme mod himlen, og grænerne står alvorligt og stille og ser til ovre fra den anden side af søen, da melder efteråret sig for os jonstruppere med en jonstrupsk sang, den om året der hælder dybt i sin gang, om lunden, der ødes, og markens blomst, der synker med livets fald. Jeg kalder den sang jonstrupsk så sandt som C. J. Boye og Carl Mortensen var jonstruppere.

Jonstrups gode, skønne minder må ikke dø. Det ville de vel heller ikke, selv om stenen ikke var blevet rejst. Men nu står den her og vil hjælpe os med at holde minderne fast, og så længe Jonstrups lærerskole er til, så længe vil dens elever samles til fest ved »Afrodites øje« — ja, om det skulle være om 200 år.

Og ud af minderne i de unge sind skal der vokse manddomsgerning til folkegavn og grøde. Derfor, når nu dækket drages til side for stenen, så lad os stille blotte vore hoveder i ærbødighed for Jonstrups minder, som ej må dø« . . .

IN MEMORIAM

Seminarielektor *Axel Holkenov* er efter længere tids alvorlig sygdom afgået ved døden d. 26. juli og fik således kun et kort otium.

Med hans død er et ualmindeligt virksomt og alsidigt liv afsluttet. Efter teologisk embedseksamen 1924 fortsatte han sine studier ved tyske og franske universiteter og arbejdede flere år som teologisk manuduktør, indtil han 1928 blev ansat på Skårup Statsseminarium, hvor han foruden i kristendomskundskab underviste i dansk og geografi. På Jonstrup Statsseminarium, hvortil han flyttedes 1934, varetog han undervisningen i kirkehistorie, pædagogik (især skolehistorie), tysk og bibliotekskundskab samt stillingen som bibliotekar. Tidligt kom han ind i foreningsarbejde og beklædte bl. a. en årrække formandsposten i Statsseminariernes Lærerforening.

Lektor *Holkennov* var en meget sammensat og forbeholden natur med rige kundskaber og store ambitioner, som det næppe lykkedes ham helt at realisere. Undertiden kunne han virke kontrær og arrogant, men som oftest var han hyggelig og charmerende, fuld af morsomme og rammende citater fra alverdens litteratur. Over for sine få venner udviste han en usædvanlig trofasthed, ridderlighed og hjælpsomhed. Skønt mærket af sygdom foretog han de sidste år vellykkede ekskursioner med sine elever til Nordsjællands seværdigheder.

Hans gamle kolleger vil mindes ham i ærbødighed.

K. V.

ÅRETS GANG PÅ JONSTRUP

»Er der virkelig gået et helt år«, siger man til sig selv, når redaktøren en dag i december minder én om, at man skylder ham et bidrag til »Årbogen«. Når man så får kigget i seminariets dagbog og egne notater, siger man: »Har det virkelig været muligt at nå alt dette på kun ét år«. For der er sandelig sket noget på Jonstrup. Det vigtigste er, at vi har taget bemyndigelsesloven af 16. juni 1962 i anvendelse. Ja, man kunne næsten kalde det en lille revolution. Det er nu således, at man vælger 2 liniefag, en række fag er stadig obligatoriske, medens man inden for andre har valgmuligheder inden for et nærmere fastlagt system. Det var ikke uden sværdslag, det blev gennemført. Der var mange både praktiske og emotionelle vanskeligheder, der skulle overvindes, før det endelige resultat så dagens lys. Men i dag er det en realitet, og jeg tror, at alle er glade for det. Selv er jeg overbevist om, at de vanskeligheder, der ganske givet vil komme, når den ny læreruddannelseslov tages i anvendelse i 1969, vil blive væsentligt reduceret p. g. a. de erfaringer, man har gjort med bemyndigelsesloven.

Også praktik- og metodikundervisningen er der sket ændringer med, fagene har bl. a. fået tildelt flere timer. Det skyldes dels pres fra de studerendes side, men også i høj grad, at vi har fået en praktikleder, der med fortid i folkeskolen ved, hvor skoen trykker. Endnu er der ting inden for sidstnævnte område, der med rette ikke er tilfredshed med, men vi er kommet et enormt skridt i den rigtige retning. Og når vores nyetablerede praktikudvalg i samarbejde med praktiklederen går i gang med at kulegrave problemerne, tror jeg bestemt, der vil komme mange ny initiativer. Men metodik-praktikundervisningen er et stort problem, måske det største, der findes inden for hele læreruddannelsen.

Det pædagogiske samarbejdsudvalgs første initiativ blev ikke,

som jeg sidste år nævnte, en pædagogisk dag. Det blev en studieuge umiddelbart efter sommerferien. Den blev benyttet til lejrskoler, ekskursioner, institutionsbesøg, kurser o. lign. En særlig goodwill blev vist De studerendes Råd, der fik tildelt timer til en orientering af vore nye kammerater. Den næste studieuge kommer til at ligge i april. I denne uge vil der blive taget emner op, som vi ikke i den daglige undervisning har mulighed for at beskæftige os med, men som absolut er relevante med henblik på folkeskolen. Kurserne vil blive arrangeret således, at det alene er emnet, der er bestemmende for, hvor man vil tilslutte sig, derimod ikke klassetrinet. Jeg tror, der heri ligger noget meget sundt, da mange selv efter 2—3 år på seminarierne ikke kender dem i klassen over eller under deres eget trin.

Af foredrag, der nu ikke mere ligger om torsdagen, men fleksibelt i skemaet, skal følgende nævnes: Skoleleder Bang-Larsen, Ebberødgård, »Åndssvage børn«, skoleinspektør Haahr, Østrigsgades skole, »Om arbejdet på min skole«, pastor Sølling, Lundtofte kirke, fortalte om sin tur til USA, undervisningsinspektør Kierkegaard »Voksenundervisning«, folketingsmand, cand. polit. Jens Kampmann, om den politiske situation efter devalueringen. Endelig skal nævnes Ole Grünbaum, der skulle sige noget om det at være provo. Der er delte meninger om Grünbaums foredrag, hvis man kan kalde det sådan, men han formåede i hvert fald at aktivisere tilhørerne. Nogle forlod salen umiddelbart efter hans ankomst, andre senere, og atter andre stillede vrede spørgsmål og skældte den »stakkels mand« ud. En lille del blev siddende og havde det mægtig hyggeligt sammen med ham. Så hvis det at være provo går ud på at aktivisere folk, så er han en vaskeægte provo. Undertegnede hørte til den gruppe, der stillede vrede spørgsmål og skældte ud, men hvor var det dog dejligt for en gangs skyld at mærke, at hele salen var med i, hvad der foregik.

Traditionen tro har der været mange musikalske arrangementer, i flæng skal nævnes følgende: Det kongelige Kapels blæserkvintet og pianisten Friedrich Gürtler, et kor fra Marienlyst skole i Gladsaxe under ledelse af Per Borgsten, den franske cembalistinde Huguette Dreyfus og Den danske Kvartet, forårs-koncert med mange indslag både fra lærerne og de studerende.

sangerinden Irene Oliver, koncert ved Sjællands Symfoni-orkester, et arrangement i samarbejde med Lyngby-Tårnbæk kommune.

Også de traditionelle fester som revy med efterfølgende karneval, skuespil, øjetur og julefest forløb planmæssigt. 2n lavede en fin revy og havde ligesom det foregående års arrangører arbejdet sig ud over det lokale plan, en form, som man må håbe vil holde i de kommende år. IIs stod for skuespillet og opførte »Familie-billede« af Kaj Himmelstrup. Øjeturen gik, men heller ikke mere, og jeg er bange for, at den vil ophøre, hvis ikke indholdet fornyes ganske radikalt. Julefesten, der stadig er en af de fester, der samler flest, stod IIs for. Det var en meget vellykket aften. Alle, der på den ene eller anden måde optrådte, gjorde det med et mægtigt humør. Jeg mindes ingen bedre julefest på Jonstrup. Hr. Viggo Synnestvedt spillede Chopin, hr. Viderø holdt juletalet, hr. Kesselhahn læste julehistorien, nogle studerende spillede under hr. Birger Folmer Jensens ledelse to små stykker af Corelli, koret sang under hr. Kinchs ledelse, og vistnok under sammes ledelse spillede et lærerorkester, det var lidt svært at finde ud af, men morsomt var det. Julespillet tog arrangørerne sig af inspireret af Politikens »Radiser«, og rektor P. M. Hansen sluttede aftenen med en imponerende tale på vers over årets begivenheder.

Hov, vil nuyærende Jonstrupperne sige: »Du har glemt jazzballetten«. Nej, jeg har ikke glemt noget, men jazzballetten til Oscar Petersons melodi, »Hymn to Freedom« danset af 4na under Inga Mortensens ledelse skal have lov at stå alene. Det er simpelt hen noget af det bedste, jeg har set i de snart 5 år, jeg har gået på Jonstrup. Det var sandelig en værdig afslutning på året 1967.

Leif Rasmussen.

DIMITTENDER 1967

4-års linien

Inger Anker Andreassen	Lis Elkjær Søndergård
Grete Solveig Clausen	Karen Elise Sørensen
Grete Buchardt, f. Clausen	Jo Lundqvist Andersen
Svend-Erik Eriksen	Poul Andersen
Karsten Fog-Petersen	Karin Elisabeth Bagge
Bjørn Godt-Hansen	Else Marie Jørgensen Borup
Anna Lisbet Paulsen, f. Hannefors	Holger Aage Christensen
Kurt Hansen	Bodil Erichsen
Søren Hansen	Erling Frede Eriksen
Søren Jacobsen	Elin Gøtze
Birgit Jensen	Anna-Elise Hansen
Grethe Houmøller Jensen	Anne-Kathrine Hansen
Jens Erik Holde	Tove Harild
Ole Steen Jensen	Poul-Eric Tang Aaboe Hartvigsen
Lone Margrethe Kristensen	Vibeke Lis Kinslev
Hanne Margrethe Madsen	Poul Christian Kragelund
Agnete Trier Csuvari, f. Møller	Birthe Kristensen, f. Larsen
Peer Asger Møller	Poul Endru Larsen
Else Marie Nielsen	Grethe Madsen
Kirsten Nielsen	Jannik Mai
Lisbet Harder Nielsen	Henrik Schellerup Nielsen
Niels Bjarne Nielsen	Inger Østergaard Nielsen
Ole Cock Nielsen	Steen Nygaard
Jette Marianne Persson	Lis Kirsten Pedersen
Kristian Raunkjær	Jan Pehrsson
Yvonne Rietz	Ute Helga Jacobsen
Birgit Colding Hansen, f. Svendsen	Jette Muxoll Schrøder

3-års linien

Anna Sten Andersen	Jørgen Busch
Tove Sporning Christensen	Tony Renard Andersen
Inger From	Anders Bentsen
Jørgen Mogens Frost	Kirsten Boesen
Lissen Grønkjær	Jørgen Christensen
Birger Lyster Håkonsson	Hanne Grete Christophersen
Helle Birthe Hammershøy	Lise Dalgaard, f. Jakobsen
Inge Jensen	Helle Danø
Lis Reinhold Jensen	Ellen-Merete Schiøtt Hansen
Claus Jespersen	Birgitte Nielsdatter Hoff
Birthe Dencker Kirk	Jette Holm
Kaj Lindegaard Kjeldsen	Jenseniuss Bech Jacobsen
Niels Christian Koch	Benny Jørgensen
Lone Krüger	Grethe Kristensen
Karen Lisbeth Larsen	Peter Møllerup
Else Rigmor Lauter	Bodil Nielsen
Kirsten Grete Lichtenberg	Erna Agnete Nielsen
Gudrun Lollike	Povl Stenbæk Nielsen
Kirsten Lunøe-Nielsen	Flemming Olsen
Birgitte Norsker	Kristian Uhre Pedersen
Benthe Clemens Pedersen	Karen Annette Schelle
Sine Pedersen, f. Olsen	Thomas Jessen Seeberg
Jytte Petersen, f. Rasmussen	Jørgen Henrik Stampe
Lisbet Dahlsgård Schmidt, f. Jerichau	Kirsten Merete Sørensen
Inge Louise Søndergaard	Erik Jørgen Wolff
Anette Tomdrup	Jette Worm
Sigurd Plougsbæk Abrahamsen	Steen Renard Andersen

REGNSKAB 1. JANUAR — 31. DECEMBER 1967

	Indtægt kr. ø.	Udgift kr. ø.
Kassebeholdning pr. 1. jan. 1967	247 83	
Kontingenter	5 073 00	
61 opkrævninger á 1,50 kr.	91 50	
Salg af årbøger	414 70	
Girorenter	15 46	
Repræsentation og møder		67 56
Fremstilling af årbogens 44. bind		3 927 62
Administration og redaktion		400 00
Tryksager		221 55
Porto, gebyrer m. m.		630 64
Kassebeholdning pr. 31. dec. 1967		595 12
	5 842 49	5 842 49

Ordruphøjvej 24, Charlottenlund.

Wilh. Thomsen.

Regnskabet revideret og bilagene kontrollerede. Kassebeholdningen til stede.

8. januar 1968.

Eigil Rasmussen.

Helge Jensen.

JONSTRUPSAMFUNDETS STYRELSE

Førstelærer Vilh. Hellested, Hellested pr. Hårlev, formand, lærer Asger Bang, Herlev, overlærer Wilh. Thomsen, kasserer, Ordruphøjvej 24, 2920 Charlottenlund, tlf. Ordrup 2492, lærerinde fru G. Winkler-Carlsen, Guldborg, seminarieadjunkt Ib Radoor Poulsen, Jonstrup, lærer H. V. Mortensen, Langetofte 13, Osted Roskilde. De lærerstuderendes repræsentant er Leif Rasmussen.

Årbogens redaktør: Seminarielektor Børge Hjermov, Søndervej 70 B, Virum, tlf. 85 24 70.